

Indexy spotřebitelských cen - inflace - prosinec 2022

11.1.2023 - Jiří Mrázek, Pavla Šedivá | Český statistický úřad

Celková úroveň spotřebitelských cen zůstala v prosinci stejná jako v listopadu (meziměsíční změna 0,0 %). Pokles cen především v oddíle doprava byl kompenzován růstem cen zejména v oddílech bydlení, rekreace a kultura a v oddíle potravin a nealkoholické nápoje. Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v prosinci o 15,8 %, což bylo o 0,4 procentního bodu méně než v listopadu. Průměrná míra inflace za celý rok 2022 byla 15,1 %.

Meziměsíční srovnání

Meziměsíčně se celková cenová hladina v prosinci nezměnila. Cenový vývoj byl však v jednotlivých oddílech spotřebního koše odlišný. V oddíle doprava klesly ceny pohonných hmot a olejů o 10,5 % a automobilů o 0,8 %. V oddíle alkoholické nápoje, tabák byly nižší ceny vína o 5,1 %, lihovin o 1,9 % a piva o 1,3 %. Růst cen byl naopak zaznamenán v oddíle bydlení, kde byly meziměsíčně vyšší zejména ceny zemního plynu o 2,0 % a elektřiny o 1,2 % (více informací k indexu cen elektřiny: Poznámka). V oddíle rekreace a kultura vzrostly ceny dovolených s komplexními službami o 2,1 %. V oddíle potravin a nealkoholické nápoje se zvýšily především ceny polotučného trvanlivého mléka o 8,0 %, vajec o 5,9 %, chleba o 1,6 %, brambor o 6,9 % a cukru o 4,7 %. Nižší byly oproti listopadu zejména ceny ovoce o 3,2 %, masa o 0,6 % a másla o 3,7 %.

Ceny zboží úhrnem klesly o 0,2 %, zatímco ceny služeb o 0,3 % vzrostly.

Meziroční srovnání

Meziročně vzrostly spotřebitelské ceny v prosinci o 15,8 %, což bylo o 0,4 procentního bodu méně než v listopadu. Toto zpomalení¹⁾ meziročního cenového růstu bylo ovlivněno zejména cenami v oddíle doprava, kde zmírnil růst cen automobilů na 9,2 % (v listopadu 12,7 %) a cen pohonných hmot a olejů na 4,4 % (v listopadu 14,5 %).

Na meziroční růst cenové hladiny měly v prosinci nadále největší vliv ceny v oddíle potravin a nealkoholické nápoje a ceny v oddíle bydlení. V oddíle potravin a nealkoholické nápoje byly vyšší zejména ceny mouky o 42,0 %, chleba o 37,6 %, drůbežího masa o 42,8 %, polotučného trvanlivého mléka o 55,4 %, vajec o 92,4 %, olejů a tuků o 38,2 % a cukru o 98,9 %. V oddíle bydlení kromě nákladů vlastnického bydlení vzrostly ceny nájemného z bytu o 5,9 %, výrobků a služeb pro běžnou údržbu bytu o 20,8 %, vodného o 5,3 %, stočného o 6,4 %, zemního plynu o 140,2 %, tuhých paliv o 66,4 % a tepla a teplé vody o 28,8 %. Ceny elektřiny klesly o 21,2 %. Další v pořadí vlivu byly ceny v oddíle stravování a ubytování, kde byly vyšší ceny stravovacích služeb o 26,1 % a ceny ubytovacích služeb o 21,3 %.

Náklady vlastnického bydlení (imputované nájemné) se zvýšily o 10,9 % (v listopadu o 11,9 %) zejména v důsledku růstu cen stavebních materiálů a cen stavebních prací. Úhrnný index spotřebitelských cen bez započtení nákladů vlastnického bydlení byl 116,4 %. (Více informací: Metodická poznámka.)

Ceny zboží úhrnem vzrostly o 17,8 % a ceny služeb o 12,5 %.

Průměrná míra inflace

„Průměrná míra inflace za rok 2022 činila 15,1 %. Šlo o druhou nejvyšší hodnotu od vzniku samostatné České republiky. Vyšší byla pouze v roce 1993, a to 20,8 %. Ceny zboží úhrnem v roce 2022 vzrostly o 16,8 % a ceny služeb o 12,3 %,“ uvádí Pavla Šedivá, vedoucí oddělení statistiky spotřebitelských cen ČSÚ.

(Shrnutí vývoje indexu spotřebitelských cen v roce 2022 je součástí souběžně vydávané analýzy za 4. čtvrtletí.)

Harmonizovaný index spotřebitelských cen (HICP)²⁾

Podle předběžných výpočtů byla v prosinci meziměsíční změna HICP v Česku 0,0 % a meziroční 16,8 % (v listopadu 17,2 %). Podle bleskových odhadů Eurostatu byla meziroční změna HICP v prosinci 2022 za Eurozónu 9,2 % (v listopadu 10,1 %), na Slovensku 15,0 % a v Německu 9,6 %. Nejvyšší byla v prosinci v Lotyšsku (20,7 %). Podle předběžných údajů Eurostatu byla meziroční změna HICP 27 členských zemí EU v listopadu 11,1 %, což bylo o 0,4 procentního bodu méně než v říjnu. Nejvíce ceny v listopadu meziročně vzrostly v Maďarsku (o 23,1 %) a nejméně ve Španělsku (o 6,7 %).

(Více informací na internetových stránkách Eurostatu: HICP.)

* * *

Od dubna 2022 jsou nově ve Veřejné databázi souběžně s Rychlou informací zveřejňována data dle základního i podrobného členění klasifikace ECOICOP a spotřebitelské ceny vybraných druhů zboží a služeb.

¹⁾ **Zrychlení/zpomalení** růstu meziročního cenového indexu je rozdíl mezi aktuálním a předchozím meziročním indexem. Je proto závislé na změně aktuálního meziměsíčního indexu a zároveň na změně základny – meziměsíčního indexu (růstu/poklesu) ve stejném měsíci loňského roku.

²⁾ HICP neobsahuje imputované nájemné.

<https://www.czso.cz/csu/czso/cri/indexy-spotrebitelskych-cen-inflace-prosinec-2022>